

PAPER-III SANSKRIT

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____

(Name) _____

2. (Signature) _____

(Name) _____

D 2513

Time : 2 ½ hours]

OMR Sheet No. :

(To be filled by the Candidate)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

Roll No.

(In words)

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 8

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of seventy five multiple-choice type of questions.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.

Example : (A) (B) (C) (D)

where (C) is the correct response.
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test question booklet and Original OMR Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only **Blue/Black Ball point pen**.
- Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
- There is no negative marks for incorrect answers.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

- इस पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
- इस प्रश्न-पत्र में पचहत्तर बहुविकल्पीय प्रश्न हैं ।
- परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
 - प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
 - कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।
 - इस जाँच के बाद OMR पत्रक की क्रम संख्या इस प्रश्न-पुस्तिका पर अंकित कर दें ।
- प्रत्येक प्रश्न के लिए चार उत्तर विकल्प (A), (B), (C) तथा (D) दिये गये हैं । आपको सही उत्तर के वृत्त को पेन से भरकर काला करना है जैसा कि नीचे दिखाया गया है ।

उदाहरण : (A) (B) (C) (D)

जबकि (C) सही उत्तर है ।
- प्रश्नों के उत्तर केवल प्रश्न पुस्तिका के अन्दर दिये गये OMR पत्रक पर ही अंकित करने हैं । यदि आप OMR पत्रक पर दिये गये वृत्त के अलावा किसी अन्य स्थान पर उत्तर चिह्नित करते हैं, तो उसका मूल्यांकन नहीं होगा ।
- अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
- कच्चा काम (Rough Work) इस पुस्तिका के अन्तिम पृष्ठ पर करें ।
- यदि आप OMR पत्रक पर नियत स्थान के अलावा अपना नाम, रोल नम्बर, फोन नम्बर या कोई भी ऐसा चिह्न जिससे आपकी पहचान हो सके, अंकित करते हैं अथवा अभद्र भाषा का प्रयोग करते हैं, या कोई अन्य अनुचित साधन का प्रयोग करते हैं, जैसे कि अंकित किये गये उत्तर को मिटाना या सफेद स्याही से बदलना तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित किये जा सकते हैं ।
- आपको परीक्षा समाप्त होने पर प्रश्न-पुस्तिका एवं मूल OMR पत्रक निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और परीक्षा समाप्त के बाद उसे अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें । हालांकि आप परीक्षा समाप्त पर OMR पत्रक की डुप्लीकेट प्रति अपने साथ ले जा सकते हैं ।
- केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
- किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।
- गलत उत्तरों के लिए कोई नकारात्मक अंक नहीं है ।

SANSKRIT

संस्कृत

PAPER – III

प्रश्नपत्र– III

प्रश्नपत्रम् – III

Note : This paper contains **seventy five (75)** objective type questions, of **two (2)** marks each. **All** questions are compulsory.

सूचना : इस प्रश्नपत्र में **पचहत्तर (75)** बहु-विकल्पीय प्रश्न हैं । प्रत्येक प्रश्न के **दो (2)** अंक हैं । **सभी** प्रश्न अनिवार्य हैं ।

सूचना : अत्र प्रश्नपत्रे **पञ्चसप्ततिः (75)** बहु-वैकल्पिकाः प्रश्नाः सन्ति । प्रत्येकम् प्रश्नस्य **अङ्कद्वयम्** वर्तते । **सर्वे** प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. सृष्टयुत्पत्तिविषयकं विवेचनं वर्तते –
(A) अग्निःसूक्ते
(B) इन्द्रःसूक्ते
(C) नासदीयःसूक्ते
(D) पृथिवीःसूक्ते
2. “सप्तास्यासन् परिधयस्त्रिः सप्त समिधः कृताः.....” अस्य मन्त्रस्य ऋषिरस्ति –
(A) नारायणः
(B) कण्वः
(C) मेधातिथिः
(D) अंगिराः
3. हिरण्यगर्भः सूक्तस्य किं छन्दः ?
(A) आर्षी निचृद्
(B) आसुरी गायत्री
(C) त्रिष्टुप्
(D) पंक्तिः
4. अग्निमीके इत्यत्र “अग्निम्” पदस्य स्वरो भवति –
(A) अग्निम्
(B) अग्निम्
(C) अग्निम्
(D) अग्निम्
5. “संविदाना दिवा कवे श्रियां मा धेहि भूत्याम्” मन्त्रांशोऽयं वर्तते –
(A) वाक्सूक्ते
(B) हिरण्यगर्भसूक्ते
(C) पृथिवीसूक्ते
(D) पुरुषसूक्ते
6. दर्शपूर्णमासयज्ञे “दर्श”- शब्दस्य अर्थोऽस्ति –
(A) पयस्या (B) दर्विः
(C) शूर्पम् (D) अमावस्या
7. वेदमन्त्राणां त्रिविधा प्राचीनतमा व्याख्या भवति –
(A) याज्ञिक - वैज्ञानिक - आधिदैविकरूपेण
(B) आध्यात्मिक - आधिभौतिक - आधिदैविकरूपेण
(C) याज्ञिक - ऐतिहासिक - आधिदैविकरूपेण
(D) आध्यात्मिक - याज्ञिक - भाषावैज्ञानिकरूपेण
8. अधोऽङ्कितानां समीचीनमुत्तरं चिनुत –
a. ये के च भ्रातरः स्थ नास्मै 1. शतपथ-
ज्येष्ठाय कल्पध्वमिति । ब्राह्मणम्
b. श्रेयसो वै पापीयान् 2. ऋग्वेदः
कृतानुकरः वर्त्मा भवति
c. यो वा दिवं सत्यधर्मा 3. अथर्ववेदः
जजान
d. ये संग्रामाः समितयस्तेषु 4. ऐतरेय
चारुवेदम् ब्राह्मणम्
कूट :
(a) (b) (c) (d)
(A) 4 2 1 3
(B) 3 4 2 1
(C) 3 2 1 4
(D) 4 1 2 3
9. योऽसावसौ पुरुषः सोऽहमस्मि’ – इत्यस्य कुत्रोपदेशः ?
(A) ईशोपनिषदि
(B) तैत्तिरीयोपनिषदि
(C) केनोपनिषदि
(D) श्रीमद्भागवते

10. 'अतिमुच्य धीराः प्रेत्यास्माल्लोकादमृता भवन्ति' – कुत्रेयमुक्तिः ?
 (A) ईशोपनिषदि
 (B) केनोपनिषदि
 (C) भगवद्गीतायाम्
 (D) कठोपनिषदि
11. 'यतो वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य मनसा सह' – कुत्रेयमुक्तिः ?
 (A) कठोपनिषदि
 (B) केनोपनिषदि
 (C) तैत्तिरीयोपनिषदि
 (D) बृहदारण्यकोपनिषदि
12. 'अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणः' – इयमुक्तिः कुत्रास्ति ?
 (A) बृहदारण्यकोपनिषदि
 (B) ईशोपनिषदि
 (C) तैत्तिरीयोपनिषदि
 (D) कठोपनिषदि
13. 'येनाहं नामृता स्याम किमहं तेन कुर्याम्' – कयेदमुच्यते ?
 (A) मैत्रेय्या
 (B) कात्यायन्या
 (C) गायत्र्या
 (D) उमया
14. 'आत्मैवेदमग्र आसीत् पुरुषविधः' – इति कुत्रोक्तम् ?
 (A) कठोपनिषदि
 (B) तैत्तिरीयोपनिषदि
 (C) बृहदारण्यकोपनिषदि
 (D) केनोपनिषदि
15. अधस्तनानां समीचीनमुत्तरं चिनुत –
 a. काण्व संहिता 1. बृहदारण्यकोपनिषद्
 b. शतपथ ब्राह्मणम् 2. मैत्रेयी
 c. वाजश्रवाः 3. ईशोपनिषद्
 d. याज्ञवल्क्यः 4. नचिकेता
- कूटः
 (a) (b) (c) (d)
 (A) 1 4 2 3
 (B) 3 4 2 1
 (C) 3 1 4 2
 (D) 2 1 3 4

16. उष्णिक् छन्दसि कियन्तो वर्णा भवन्ति ?
 (A) 27
 (B) 28
 (C) 32
 (D) 29
17. चातुर्मास्ययागे वर्तते –
 (A) शुनासीरीयम्
 (B) अग्निहोत्रम्
 (C) आप्रयणम्
 (D) सौत्रामणी
18. याज्ञवल्क्यशिक्षा सम्बद्धा वर्तते –
 (A) ऋग्वेदेन
 (B) सामवेदेन
 (C) अथर्ववेदेन
 (D) शुक्लयजुर्वेदेन
19. ऋग्वेदीयप्रातिशाख्यानसारेण रक्तसंज्ञः कः ?
 (A) स्पर्शः
 (B) अनुनासिकः
 (C) संयोगः
 (D) विसर्गः
20. अन्तरिक्षस्थाना देवता अस्ति
 (A) अश्विनौ
 (B) अग्निः
 (C) इन्द्रः
 (D) सूर्यः
21. समुचितम् सम्बन्धम् प्रस्थापयत –
 a. सत्व प्रधानानि 1. निघण्टवः ।
 b. निगमा इमे भवन्ति 2. तद्यथा-पाचकः, पक्तिः ।
 c. संविज्ञातानि तानि 3. नामानि ।
 d. तद्यत्र उभे 4. भावप्रधाने भवतः ।
- कूटः
 (a) (b) (c) (d)
 (A) 1 2 4 3
 (B) 2 1 3 4
 (C) 3 1 2 4
 (D) 4 3 2 1

22. 'आचार्यश्चिद् इदम् ब्रूयात्' – इत्यत्र चित् निपातस्य अर्थः कः ?
 (A) पदपूरणः ।
 (B) उपमा ।
 (C) पूजा ।
 (D) धनम् ।
23. 'हस्तः' इत्यत्र कः धातुः स्वीकृतः यास्केन ?
 (A) टन् ।
 (B) हा ।
 (C) हस् ।
 (D) अस् ।
24. स्थूला चासौ पृषती च = स्थूलपृषती । – इति विग्रहे कीदृशी स्वरव्यवस्था प्रवर्तते ?
 (A) पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वम् ।
 (B) उत्तरपदप्रकृतिस्वरत्वम् ।
 (C) समासान्तानुदात्तत्वम् ।
 (D) समासान्तोदात्तत्वम् ।
25. अथ गौरित्यत्र कः शब्दः ?
 (A) सास्ना-लाङ्गूल-ककुद-खुर-विषाण्यर्थरूपम् स शब्दः ।
 (B) इङ्गितम् चेष्टितम् निमिषितम् स शब्दः ।
 (C) भिन्नेष्वभिन्नम् छिन्नेष्वछिन्नम् सामान्य-भूतम् स शब्दः ।
 (D) येनोच्चारितेन सास्ना-लाङ्गूल-ककुद-खुर-विषाणिनाम् सम्प्रत्ययो भवति स शब्दः ।
26. 'भू + लिट् > ल् > तिप् > णल् > अ = भू + अ' – इति स्थिते किम् कार्यम् भवति ?
 (A) इको यणचि । - इति यणादेशः ।
 (B) लिटि धातोरनभ्यासस्य । - इति द्वित्वम् ।
 (C) भुवो वुग्लुङ्लिटोः । - इति वुगागमः ।
 (D) सार्वधातुकार्द्धधातुकयोः । - इति गुणः ।
27. 'स्नात्यनेन स्नानीयम् चूर्णम् ।' – इत्यत्र स्ना धातोः विधीयमानः अनीय-प्रत्ययः कस्मिन् अर्थे वर्तते ?
 (A) कर्तरि ।
 (B) कर्मणि ।
 (C) भावे ।
 (D) करणे ।

28. चतुरश्रयतावाद्यक्षरलोपश्च । (वा.-3158) - इत्यस्य किमुदाहरणम् ?
 (A) चतुर्थः ।
 (B) चतुरः ।
 (C) तुरीयः ।
 (D) तृतीयः ।
29. पच् + शप् > अ + शतृ > अत् = पचत्' - इत्यत्र स्त्रियाम् केन सूत्रेण कः प्रत्ययः भवति ?
 (A) उगितश्च । - इति डीप् ।
 (B) उगितश्च । - इति डीष् ।
 (C) अजाद्यतष्टाप् । - इति टाप् ।
 (D) ऋन्नेभ्यो डीप् । - इति डीप् ।
30. पाणिनीय शिक्षानुसारम् वर्णानाम् उच्चारण-स्थानानि कति सन्ति ?
 (A) एकादश ।
 (B) दश ।
 (C) अष्टौ ।
 (D) द्वादश ।
31. 'सतम्' वर्गस्य कति शाखाः सन्ति ?
 (A) तिस्रः ।
 (B) चतस्रः ।
 (C) पञ्च ।
 (D) सप्त ।
32. सुदर्शनतडाकस्य कः निर्माता ?
 (A) चक्रपालितः ।
 (B) सुविशाखः ।
 (C) तुषास्कः ।
 (D) पुष्यगुप्तः ।
33. सांख्यानसारं कैवल्यं भवति –
 (A) ज्ञानैकस्वरूपत्वम्
 (B) उपकारापकारशक्तिराहित्यम्
 (C) इच्छाद्वेषप्रयत्नादिशून्यत्वम्
 (D) आत्यन्तिकदुःखशून्यत्वम्
34. आधिभौतिकदुःखं सांख्यमतेनोदाहियते –
 (A) ज्वरातिसारादुत्पन्नं दुःखम्
 (B) स्वजनवियोगाप्रियजनसंयोगजन्यं दुःखम्
 (C) सर्पादिसमुद्भवं दुःखम्
 (D) भूतप्रेतादिवशाज्जायमानं दुःखम्

35. भौतिकः सर्गः कतिविधो भवति ?
 (A) चतुर्दशविधः
 (B) पञ्चविधः
 (C) अष्टविधः
 (D) एकविधः
36. स्थूलप्रपञ्चोत्पत्तिः केभ्यः सम्भवति ?
 (A) अपञ्चीकृतपञ्चभूतेभ्यः
 (B) ईश्वरादिभ्यः
 (C) मानवशरीरेभ्यः
 (D) पञ्चीकृतपञ्चभूतेभ्यः
37. वेदान्तसारे प्रयोजनं निरूपितम् –
 (A) दुःखनिवृत्तिः
 (B) अभ्युदयलाभः
 (C) अज्ञाननिवृत्तिः स्वस्वरूपानन्दावाप्तिश्च
 (D) पाण्डित्यसम्पादनम्
38. शाब्दी भावना निरूपिता भवति –
 (A) आख्यातत्वांशेन
 (B) लिङ्त्वांशेन
 (C) ज्ञापकांशेन
 (D) सामान्यांशेन
39. अर्थसङ्ग्रहमनुसृत्य यागो नाम –
 (A) देवतोद्देशेन द्रव्यत्यागः
 (B) देवतोद्देशेन द्रव्यस्य प्रक्षेपः
 (C) स्वस्वत्वनिवृत्तिपूर्वकं परस्वत्वापादनम्
 (D) मन्त्रपठनम्
40. परिसंख्याविधेः दोषाः के ?
 (A) श्रुतहानिः, अश्रुतप्रकल्पनम्, प्राप्तबाधः ।
 (B) श्रुतहानिः, प्राप्तबाधः, वाक्यभेदः ।
 (C) अप्रामाण्यस्वीकारः, प्रामाण्यपरित्यागः ।
 (D) वचनबलाद् विकल्पः, एकार्थत्वाद् विकल्पः ।
41. यस्य कथा रामायणाश्रिता नास्ति –
 (A) महावीरचरितम् ।
 (B) अभिषेकनाटकम् ।
 (C) मृच्छकटिकम् ।
 (D) उत्तररामचरितम् ।
42. 'स्वधर्मो निधनं श्रेयः' – इत्युक्तिः गीतायाः कतमेऽध्याये वर्तते ?
 (A) द्वितीये ।
 (B) तृतीये ।
 (C) पञ्चमे ।
 (D) चतुर्थे ।
43. रामायणे शबरीवृत्तान्तः कस्मिन् काण्डे अस्ति ?
 (A) अयोध्याकाण्डे ।
 (B) अरण्यकाण्डे ।
 (C) किष्किन्धाकाण्डे ।
 (D) सुन्दरकाण्डे ।
44. महाभारते नलोपाख्यानं कस्मिन् पर्वणि ?
 (A) आदिपर्वणि ।
 (B) वनपर्वणि ।
 (C) कर्णपर्वणि ।
 (D) अनुशासनपर्वणि ।
45. तीर्थानाम् सविस्तरम् वर्णनमुपलभ्यते –
 (A) मत्स्यपुराणे ।
 (B) वायुपुराणे ।
 (C) स्कन्दपुराणे ।
 (D) शिवपुराणे ।
46. रासपञ्चाध्यायी वर्तते –
 (A) विष्णुपुराणे ।
 (B) ब्रह्मपुराणे ।
 (C) श्रीमद् भागवतपुराणे ।
 (D) ब्रह्मवैवर्तपुराणे ।
47. महाभारते शिशुपालवधवृत्तान्तः कस्मिन् पर्वणि वर्तते ?
 (A) सभापर्वणि ।
 (B) भीष्मपर्वणि ।
 (C) वनपर्वणि ।
 (D) विराटपर्वणि ।
48. कौटिल्येन यो गूढपुरुषेषु न निर्दिष्टः -
 (A) कार्मिकः ।
 (B) कापटिकः ।
 (C) तापसः ।
 (D) रसदः ।

49. शुल्कमादाय यो विवाहः –
 (A) प्राजापत्यः ।
 (B) आसुरः ।
 (C) दैवः ।
 (D) ब्राह्मः ।
50. पितृणां रात्रिर्भवति –
 (A) कृष्णपक्षः
 (B) शुक्लपक्षः
 (C) शरदृतुः
 (D) संवत्सरः
51. मनुना चूडाकर्मणः कालः उक्तः –
 (A) पञ्चमे वर्षे
 (B) चतुर्थे वर्षे
 (C) द्वितीये वर्षे
 (D) प्रथमे वर्षे
52. मनुना क्रोधजानि व्यसनानि कियन्ति अभिहितानि ?
 (A) पञ्च
 (B) षट्
 (C) सप्त
 (D) अष्टौ
53. स्मृत्यपेतकारिणः सभ्याः कतिगुणेन दमेन दण्डयाः ?
 (A) पञ्चगुणेन
 (B) चतुर्गुणेन
 (C) त्रिगुणेन
 (D) द्विगुणेन
54. मिथ्याभियोगी कतिगुणं धनं राज्ञे दद्यात् ?
 (A) द्विगुणम्
 (B) त्रिगुणम्
 (C) चतुर्गुणम्
 (D) पञ्चगुणम्
55. 'प्रीतः प्रीतिप्रमुखवचनं स्वागतं व्याजहार' कुत्रेयमुक्तिः ?
 (A) मेघदूते
 (B) कुमारसम्भवे
 (C) ऋतुसंहारे
 (D) रघुवंशे
56. 'कथाप्रसङ्गेषु मिथः सखीमुखात्तृणेऽपि तन्व्या नलनामनि श्रुते ।' अत्र 'नल' इत्यस्य पदस्य कोऽर्थः ?
 (A) नलः
 (B) कामः
 (C) तृणम्
 (D) स्तुतिपाठकः
57. 'सतीव योषित्प्रकृतिः सुनिश्चला पुमांसमभ्येति भवान्तरेष्वपि ॥'... इति पद्यांशानुसारं भवान्तरेषु पुमांसं किम् अभ्येति ?
 (A) जातिः
 (B) सती
 (C) योषित्
 (D) स्वभावः
58. एकदा प्रत्युषसि हर्षः स्वप्ने अग्निना दह्यमानं कमपश्यत् ?
 (A) गजम्
 (B) अश्वम्
 (C) केसरिणम्
 (D) सर्पम्
59. 'शोकस्थायितया भिन्नो विप्रलम्भादयं रसः ।' कः सः रसः ?
 (A) शृङ्गारः
 (B) वीरः
 (C) हास्यः
 (D) करुणः
60. रङ्गमञ्चस्य देवपूजनं केन तुल्यं भवति ?
 (A) यज्ञेन तुल्यम्
 (B) तपसा तुल्यम्
 (C) दानेन तुल्यम्
 (D) धर्मेण तुल्यम्
61. 'माधुर्यौजः प्रसादारव्यास्त्रयस्ते न पुनर्दश' – के ते ?
 (A) काव्यदोषाः
 (B) काव्यभेदाः
 (C) काव्यगुणाः
 (D) काव्यलक्षणम्

62. 'आर्त्तत्राणाय वः शस्त्रं न प्रहर्तुमनागसि' – अभिज्ञानशाकुन्तले कस्य वचनमिदम् ?
 (A) वैखानसस्य
 (B) दुष्यन्तस्य
 (C) कण्वस्य
 (D) अनसूयायाः
63. 'गुरूपदिष्टेन रिपौ सुतेऽपि वा निहन्ति दण्डेन स धर्नविप्लवम् ।' अत्र राजनीतौ कोऽयमंशः परामर्शितः ?
 (A) दण्डनीतिः
 (B) युद्धनीतिः
 (C) समाजनीतिः
 (D) धार्मिकनीतिः
64. 'इक्ष्वाकूणां दुरापेऽर्थे त्वदधीना हि सिद्धयः ।' – इति कः कं प्रति आह ?
 (A) वसिष्ठः दिलीपं प्रति
 (B) दिलीपः वसिष्ठं प्रति
 (C) वसिष्ठः सुदक्षिणां प्रति
 (D) सुदक्षिणा दिलीपं प्रति
65. यस्यां लक्षणायां मुख्यार्थस्यापि ग्रहणं भवति सा लक्षणा भवति ?
 (A) उपादान-लक्षणा
 (B) लक्षण-लक्षणा
 (C) जहत्स्वार्था
 (D) रूढिमूला लक्षण-लक्षणा
66. समवकारे पात्राणि के भवन्ति ?
 (A) मानवाः
 (B) दैत्याः
 (C) देवाः
 (D) अप्सरसः
67. 'वज्रादपि कठोराणि मृदूनि कुसुमादपि...' पद्यांशोऽयं कस्मिन् नाटके आयाति ?
 (A) मालतीमाधवे
 (B) महावीरचरिते
 (C) उत्तररामचरिते
 (D) अभिज्ञानशाकुन्तले
68. वृत्तवर्तिष्यमाणानां कथांशानां निदर्शकः संक्षिप्तार्थस्तु... आदावङ्कस्य दर्शितः ॥ ... कः ?
 (A) प्रवेशकः
 (B) विष्कम्भकः
 (C) सूत्रधारः
 (D) अङ्कावतारः
69. गुरुजनपरतन्त्रतया दूरतरं देशमुद्यतो गन्तुम् । अलिकुलकोकिलललिते नैष्यति सखि सुरभिसमयेऽसौ ॥... अत्र को नामालङ्कारः ?
 (A) उपमा
 (B) रूपकः
 (C) श्लेषवक्रोक्तिः
 (D) काकुवक्रोक्तिः
70. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः कतिविधः ?
 (A) पञ्चविधः
 (B) षड्विधः
 (C) नवविधः
 (D) त्रिविधः
71. गुणगुणिनोः कः सम्बन्धः ?
 (A) समवायः
 (B) आधाराधेयः
 (C) व्याप्यत्वसम्बन्धः
 (D) स्वस्वाभिसम्बन्धः
72. रजते इदं रजतमिति ज्ञानं वर्तते –
 (A) तर्कः
 (B) भ्रमः
 (C) सन्देहः
 (D) प्रमा
73. तन्तूनां पटं प्रति किं कारणं भवति ?
 (A) समवायिकारणम्
 (B) निमित्तकारणम्
 (C) असमवायिकारणम्
 (D) मिथ्याकारणम्
74. अनुमानं नाम –
 (A) व्याप्तिः
 (B) पक्षः
 (C) हेतुः
 (D) लिङ्गपरामर्शः
75. लक्षितस्यैतत् लक्षणमुपपद्यते न वेति विचार उच्यते –
 (A) परीक्षा
 (B) लक्षणम्
 (C) उद्देशः
 (D) विमर्शः

Space For Rough Work